

Rosa spp.
- ruža

Rosa spp.

- *Ružu zovemo kraljicom cvijeća*
- *Ni jednom cvijetu do sada u povijesti nije toliko pozornosti posvećeno*
- *Osim ljepotom plijeni i mirisom*
- *Mnogo žena nosi i njeno ime: Ruža, Ružica, Roza, Rozalija, Rosanda, Rosana...*

Rosa spp.

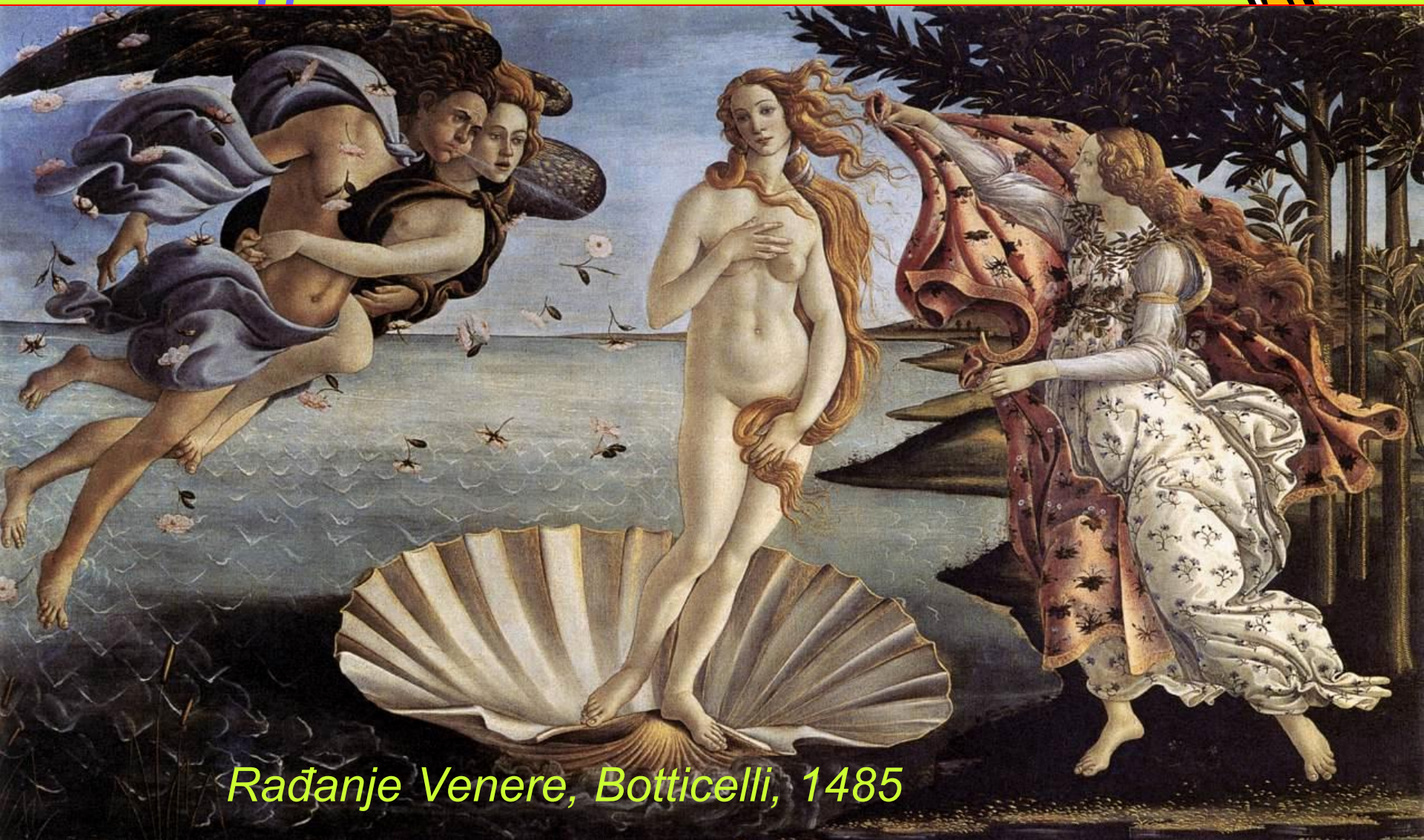

Malo povijesti:

- *Leganda kaže da se ruža rodila iz iste morske pjene kao i Afrodita*
- *Rasla je i u Semiramidinim visećim vrtovima u Babilonu (jedno od sedam svjetskih čuda)*
- *Sadi se u javnim vrtovima grada Atene (zabilježeno je da se cijepi i umjetno oprašuje)*
- *U Ilijadi Afrodita maže mrtvo tijelo Hektorovo ružinim uljem*
- *Teofast, botaničar i Aristotelov učenik prvi daje potpun opis ruža*

Rosa spp.

Radanje Venere, Botticelli, 1485

Rosa spp.

- *U negdašnjoj Perziji poznate su ruže iz grada Širaza (jug Irana)*
- *Stari Rim i njegove gozbe nezamislive su bez ružinih latica*
- *Uzgajaju ih u svojim kolonijama oko Nila*
- *Ružinim laticama se posipaju gosti po glavi, pa je zabilježen podatak da se je nekoliko gostiju i ugušilo od prevelikog zasipanja*
- *Kleopatra spava na jastucima punjenim laticama ruža, a drevna aleksandrijska biblioteka prije no što je izgorjela broji više od stotinu naslova o uzgoju ruža*

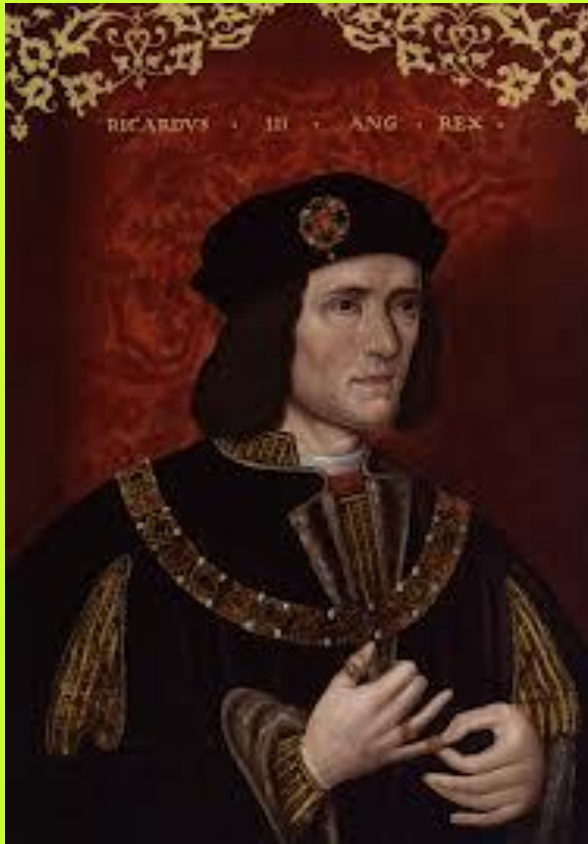
Rosa spp.

- *Najveća cijena plaćena za ruže u povijesti je 1 tona zlata za 1 tonu ružinih latica (Neron)*
- *U srednjem vijeku koristi se isključivo u ljekovite svrhe*
- *Zbog ruža se i ratovalo (Rat dviju ruža – kuća Lancaster i York)*
- *Za povrat kulta ruža u današnje vrijeme zaslužan je Napoleon*
- *Prvi ružičnak osniva u dvorcu La Malmaison gdje se vrše prva umjetna oprašivanja za dobivanje novih sorti*
- *1867. prva teahibrid ruža “**La France**”*

Rosa spp. – rat crvene i bijele ruže

Rosa spp.

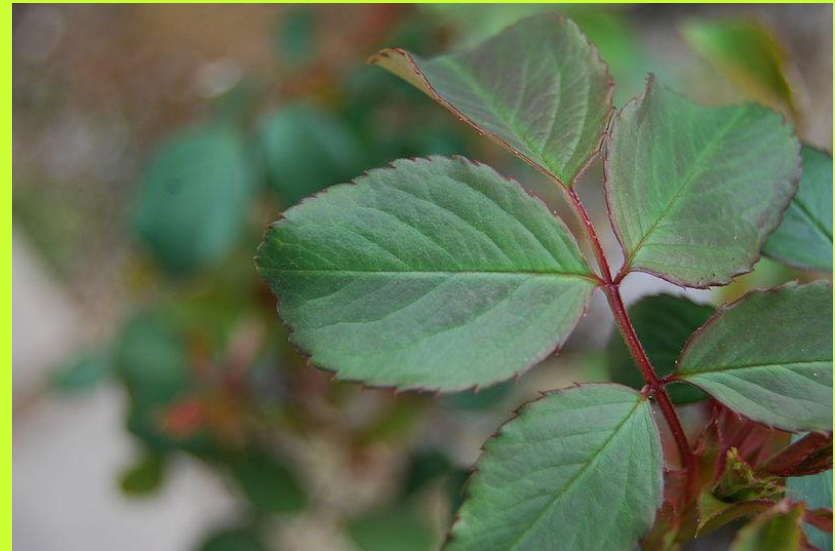
- *Do danas je proizvedeno više od 30 000 sorti*
- *Najveći proizvođač rezanih ruža danas je Kenija*
- *Svakodnevno se proizvode nove sorte na svim kontinentima*
- *Ruža je nacionalni cvijet SADa*

Morfologija

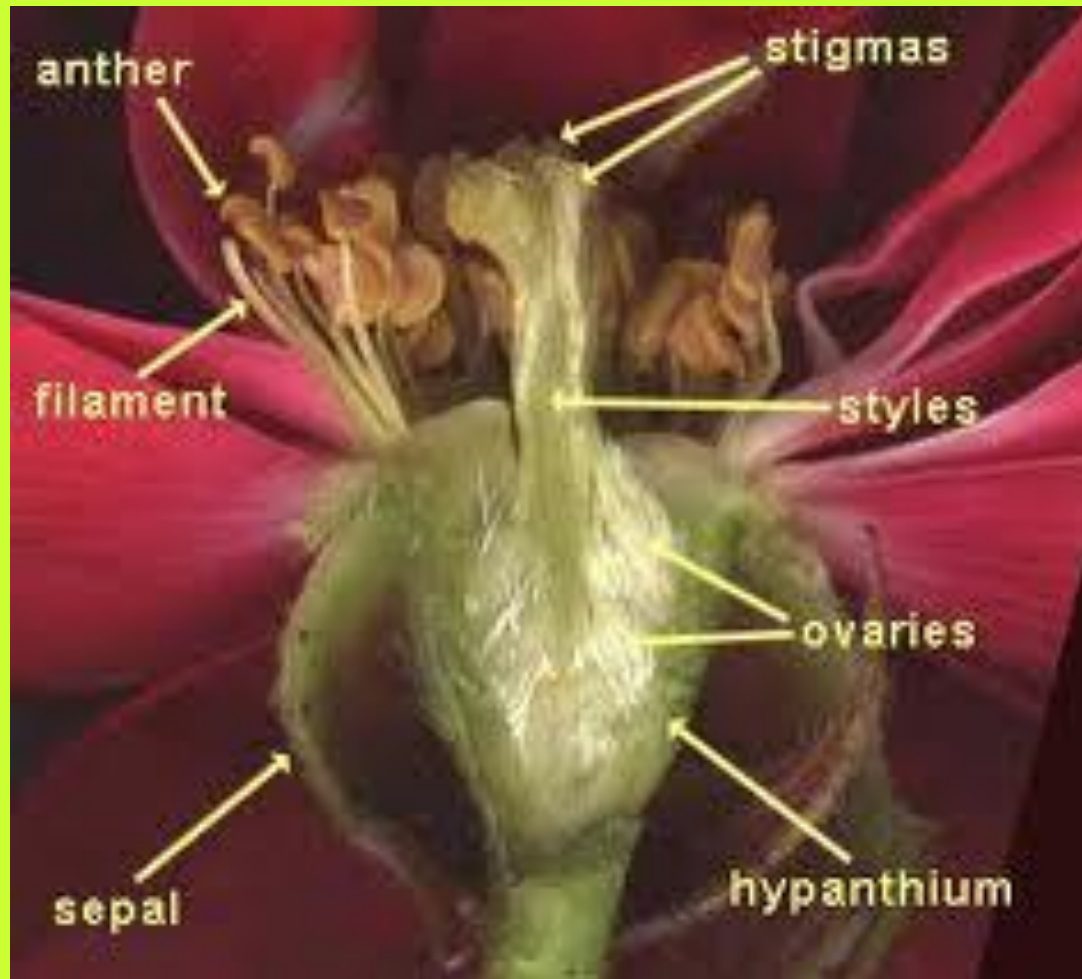
- Ruže su listopadni, zimzeleni i poluzimzeleni grmovi, rijede povijuše
- Stablo i grane nose prave ili povijene bodlje, vrlo rijetko su bez njih
- Listovi spiralno raspoređeni, neparno perasto sastavljeni od 3-9(15) listića, koji su po rubu jednostavno ili dvostruko pilasti

- Cvijetovi su u gronjama, grozdovima ili metlicama, rijede pojedinačni
- Listića ocvijeća ima po 5(4)- kod uzgajanih sorata brojni, prašnika mnogo, vide tučaka
- Latice velike, obrnuto-jajaste/ srcaste, crvene (često ružičaste), žute ili bijele. Donji dijelovi čaške su srasli i nastavljaju se na vrčasto izdubljeno cvijetište
- Iz cvjetišta se stvara nepravi plod, "šipak", s mnogo sitnih plodnih plodića – koštunica. Vanjski dio šipka mesnat crven, ružičast ili crn.

Rosa spp.

Ruže dijelimo na:

- *Divlje ruže*
- *Stare (perivojne) ruže*
- *Grmolike ruže*
- *Polijanta ruže*
- *Floribunda ruže*
- *Ruže čajevke*
- *Ruže penjačice*
- *Ruže pokrivači tla*
- *Minijaturene ruže*
- *Ruže stablašice*
- *Engleske ruže*

Divlje ruže

Rosa spp. – divlja ruža

- Cvijet je jednostavan, 5 latica (oplemenjene sorte imaju veće/pune cvijetove)
- Ranija i bujna cvatnja
- Cvate jednom godišnje u svibnju
- Ima ukrasne plodove
- Otporna na studen

- **Rosa canina – pasja ruža**
- Hrvatska, Europa
- Visina 1,5 do 3 m; latice svijetloružičaste do bijele;
- cvatnja od 5 – 7 mj.; stvara vriježe; prikladna za živice.

- **Rosa rugosa – krumpir ruža**
- Istočna Azija
- Visina 1 do 1,5 m; gusti grm;
- latice ružičaste, sorte bijele; cvijeta 2 x od 5 – 7 mj; plod krupan, okruglast i žarkocrven; masivi, živica, skupine.

- **Rosa gallica – majska ruža**
- Europa
- Visina 0,5 do 1,5 m;
- latice tamnoružičaste;
- Za živice i kosine.

Stare ruže

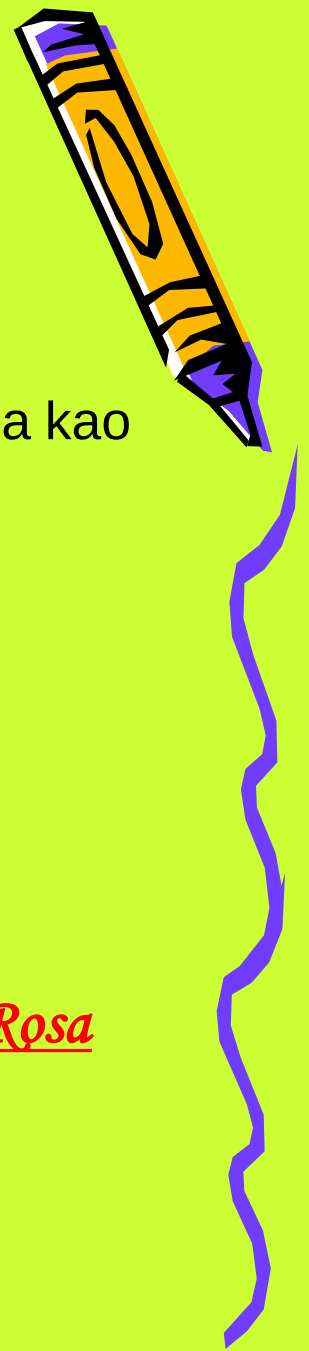

Rosa spp. – stare ruže

- Većina starih ruža su grmovi visine 100 i 200cm
- Tipičnog zasićenog i slatkastog su mirisa
- U samostanima su je koristili kao ljekovitu biljku za ružino ulje, u ranom srednjem vijeku

Rosa spp. – stare ruže

- Uzgajane u ranom srednjem vijeku, nekada u samostanima kao ljekovita biljka za ružino ulje.
- Većina starih ruža su grmovi visine 1 do 2 m, tipičnog zasićenog i slatkastog mirisa.
- U stare ruže se ubrajaju samo vrste i sorte stvorene prije 1867.g.
- *Rosa gallica officinalis*, *Rosa damascena*, *Rosa chinensis*, *Rosa centifolia*

Grmolike ruže

Grmolike ruže

Rosa spp. - grmolike ruže

- Imaju grmolik rast, visine do 250cm
- Bujno cvijetanje
- Razlikuju se od sorte do sorte u visini, vremenu cvijetanja, neke cvatu bujno, ali jednokratno, neke višekratno

Polijanta

ruže i hibridne polijante

- One su preteče floribundama, a danas su se toliko međusobno izmješale da ih je praktično nemoguće razlikovati
- Praktično iste, no cvjetovi polijanta nešto su manji

Rosa spp. – polijanta ruže

*Floribunda ruže i hibridne
floribunde*

Rosa spp.

- Ovisno o sorti visina između 40 i 100cm
- Rast zbijen, uspravan, cvat kitice većih cvijetova
- Cvatnja bujna, višemjesečna, neprekidna od proljeća do jeseni
- Do 30 pojedinačnih cvatova u gustim ili rahlim kiticama

© 2011 Patty Hankins All Rights Reserved
Beautifulflowerpictures.com

Rosa spp.

- Ovisno o sorti visina im je od 40 do 100 cm, rast zbijen, uspravan, cvat kitica većih cvijetova, koji su po veličini cvijetova slični plemenitim čajevkama
- Cvatnja je bujna, višemjesečna, neprekidna od proljeća do jeseni, na jednom grmu i do 30 pojedinačnih cvatova u gustim ili rahlim kiticama
- Boje su intezivne, neke ne mirišu zamjetno.

"Tornado"

© Agel Rose
www.agel-rose.com

"Papageno"

"Lili Marlen"

"Edelweiss"

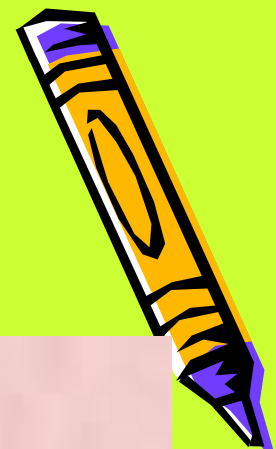

Ruže čajevke

Rosa spp. - čajevke

- Zbog velikih cvjetova iznimne ljepote i čarobnog mirisa naziva se kraljicom ruža
- Koristi se za rez
- Raste kao vitki grm ili stabalce visine 60-90cm

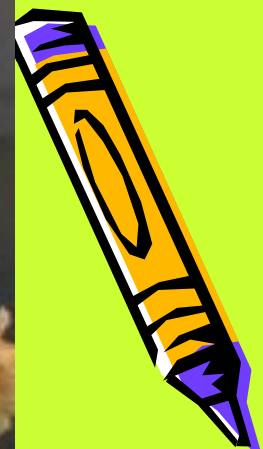
Rosa spp. - čajevke

- Ima velike mirisne cvjetove, dugih zašiljenih pupoljaka i latica savijenih prema van
- Ispunjeni cvjetovi koji pojedinačno rastu na dugim stabljikama
- Sve boje i višebojne latice

Minijaturne ruže

Rosa spp. – minijaturne ruže

- Najbolja osobina dugotrajno cvijetanje
- Od kraja srpnja do jeseni
- Rast zbijen, najviše 50cm
- U vrtu manje otporne nego u posudi
- Zimi zaštititi pokrivanjem

Ruže pokrivači tla

Rosa spp. – pokrivači tla

- Puzajuće ruže grmolikog rasta
- Nekad su korištene ne samo zbog izgleda već kao pokrivači tla
- Danas ruže pokrivači tla ne zaostaju bujnošću, bojama, oblicima rasta...

Engleske ruže

Engleské ruže

Rosa spp. – David Austin

Rosa spp.

- Imaju najintezivnije mirise
- Engleski uzgajivač D. Austin bavi se križanjem starih sorata čajevka i floribunda
- Oplemenjuje ljepotu starih ruža sa otpornošću, bujnošću rasta, dugotrajnošću cvijetanja novih sorata

Rosa spp. – Engleske ruže (David Austin)

- Najviše ocijene zaslužuju zbog intenzivnog mirisa (voćni miris), te starinskih boja latica
- Spoj su staromodnog šarma starih ruža i zdrave otpornosti novih sorti

*Ruže
penjačice*

- Prema engleskoj klasifikaciji “climber” i ”rambler”.
- **Climber**
 - Klasične penjačice s krutim uspravnim izbojima i granama koje čine snažan i čvrst okvir
 - Izboji su kraći, deblji i čvršći
 - One nisu klasične penjačice, njima treba potporanj jer nemaju organe za privijanje.
 - Visina 2 do 3 m, cvate 2x , jednom u 5 ili 6.mj., a drugi put u 9.mj., jednostavni ili puni cvijetovi.
 - Primjena: ukrašavanje ograda, zidova.

- **Rambler**

- Ima meke i savitljive izboje
- Većinom cvijeta jednom godišnje, puno malih cvijetova, ali jako raskošno, nekesorte cvijetaju i po više tjedana u 7 i 8.mj. Može narasti od 2-7-9 m u visinu
- Penju se po starim stablima, ogradama, pergolama, sjenicama

Rosa spp.

Rosa spp.

Ruže stablašice

- *Ruže cijepljene na određenoj visini*
- *Orezivanjem se formira “stabalce”*
- *Razlikujemo one uspravnog ili padajućeg rasta (pendula)*

Rosa spp.

Uzgoj ruža u stakleniku

- *Još u doba antičkog Rima gdje se zagrijavanje vršilo posudama s vrućom vodom*
- *Najjeftinija varijanta uzgoja bilo bi odabrati uzgojnu površinu uz termalne vode, jer to znači veliku uštedu energije*

Rosa spp.

- *Uzgoj u stakleniku posebno je dobar zbog mogućnosti brzog ukorjenjivanja zelenih reznica (u prirodi taj postupak traje nekoliko mjeseci, dok u stakleniku prve korjenčice dobivamo nakon mjesec dana)*

Rosa spp.

- *Sama proizvodnja cvijeta nije baš jednostavna, npr:*
- *Dva do tri znojenja biljke rezultira odbacivanjem svih listova*
- *Pogreške kod prihrane dovode do loše kvalitete cvijeta*
- *Pojava bolesti je znatno veća nego na otvorenim površinama*
- *Važno je znati da se jedna biljka koristi maksimalno do sedam do osam godina, no biljci treba osigurati mirovanje tijekom godine najmanje dva do tri mjeseca*

Rosa spp.

- *U staklenicima se uzgajaju ruže čajevke za rez, mini-ruže i floribunde*
- *Svega 20tak sorti pogodno je za uzgoj u stakleniku iz čega proizlazi zaključak zašto je Kenija prva u proizvodnji ovog cvijeta*

Rosa spp.

Berba i sortiranje

- *Ruže se beru kad se na pupoljcima pokaže boja*
- *Sortiraju se u skupinama po klasama s obzirom na dužinu peteljke*
- *Pakiraju se snopove*

*Hvala na pozornosti
i
učite kao i do sada!*

Pripremila: Romana Singolo Mahnić, dipl. ing. agr.